

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2000, sp. zn. 1 Obo 344/99)

Vyvolaním nebezpečenstva zámeny v hospodárskej súťaži je nielen použitie obchodného mena, ktoré už právom používa iný súťažiteľ, ale aj použitie dominantnej časti základu obchodného mena, ktorá má rozlišovaciu schopnosť, ktorú časť už právom používa iný súťažiteľ a obaja súťažitelia majú zapísanú v obchodnom registri tú istú právnu formu obchodnej spoločnosti, to isté sídlo a podnikajú v tom istom predmete činnosti.

Takéto používanie časti obchodného mena súťažiť, ktoré je navyše skratkou základu obchodného mena zakladateľa tohto súťažiť, je v hospodárskej súťaži súčasne aj parazitovaním na povesti podnikateľa.

Krajský súd v K. rozsudkom, č. k. 16 Cb 126/98, zo dňa 15. júna 1999 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 100 000 Sk a nahradiť trovy konania v sume 228 710 Sk. Vo zvyšku návrh zamietol. V odôvodnení uviedol, že podľa výpisu z obchodného registra Okresného súdu K., odd. S. r. o., vl. 2610/V, navrhovateľ vznikol 28. januára 1993 pod obchodným menom HM m. t. z., s.r.o., K. Ako vyplýva z výpisu z toho istého registrového súdu odd. S. r. o., vl. 9291/V, odporca vznikol dňa 28. apríla 1997 pod obchodným menom HM K., spol. s r.o., K. pričom jeho konateľmi boli J. P. a V. P. Uvedené osoby boli aj konateľmi navrhovateľa.

Z porovnania predmetu činnosti je zrejmé, že obidva subjekty majú veľmi podobný predmet činnosti, ktorý sa sústreďuje na montážne práce. Odporca túto skutočnosť ani nespochybnil. Zo zhodného vyjadrenia sporových strán mal súd za preukázané, že v septembri 1997 štyridsaťpäť pracovníkov rozviazalo pracovný pomer s navrhovateľom a začalo pracovať u odporcu. Z objednávky akciovej spoločnosti P. - T. B., zo dňa 26. mája 1997, je zrejmé, že si táto organizácia objednala montáž a dodávku oceľovej konštrukcie u zhotoviteľa H. m., s.r.o., K. Dňa 29. júla 1997 bola medzi sporovými stranami podpísaná zmluva, podľa ktorej sa navrhovateľ zaviazal, že ako zhotoviteľ, pre odporcu ako objednávateľa, zhotoví dodávku a montáž podľa uvedenej objednávky.

Nekalé konanie je vymedzené dvoma kumulatívne stanovenými pojmovými znakmi:

- súťažné konanie musí byť v rozpore s dobrými mravmi súťaže a
- súčasne spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom.

Pojem dobré mravy súťaže treba chápať v zmysle zásad čestného súťažného styku, ktoré ovládajú v trhovom hospodárstve právnu úpravu výrobkov a služieb, ako je zakotvená v právnom poriadku. Ide o objektívny pojem, teda stačí, že konanie je objektívne v rozpore s dobrými mravmi súťaže, pričom na subjektívnej stránke nezáleží. Protiprávnym je konanie aj vtedy, ak žiadnu ujmu doteraz nespôsobilo, pokiaľ vznikne nebezpečenstvo, že by ujma mohla nastať, teda pokiaľ dôjde k ohrozeniu.

Po vyhodnotení dôkazov dospel súd k záveru, že konatelia odporcu vykonávali činnosť štatutárneho orgánu súčasne u navrhovateľa aj odporcu, a to od apríla 1997 až do septembra 1997, porušili preto ustanovenie § 136 ods. 1 písm. d) Obchodného zákonníka. Vykonávanie konateľskej funkcie tými istými osobami v dvoch právnických osobách s rovnakým predmetom činnosti môže spôsobiť ujmu niektorému zo súťažiteľov, v danom prípade navrhovateľovi. Porušovanie konkrétneho ustanovenia hmotného práva o zákaze konkurencie možno v hospodárskej súťaži považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. V otázke zameniteľnosti obchodného mena nezistil súd porušenie pravidiel hospodárskej súťaže, pretože k právnej ochrane nie sú v zásade spôsobilé druhové označenia. Časť obchodného mena navrhovateľa, ktorú použil vo svojom označení odporca, nemá dostatočnú rozlišovaciu spôsobilosť. Slová "hutné montáže" označujú spôsob montážnych prác a tento pojem sa všeobecne používa aj na označenie montérskych prác. Keďže konajúci súd zistil nekalosúťažné konanie zo strany odporcu, nie však v takom rozsahu, v akom to navrhovateľ uviedol, bola navrhovateľovi priznaná i materiálne ujma. Pri jej určení vychádzal súd z toho, že nekalosúťažné

konanie trvalo pomerne krátku dobu, pričom odporcom dosiahnutý zisk nepredstavuje značnú výšku. Odporca sa nekalosúťažného konania dopustil, bol preto zviazaný k náhrade i materiálnej ujmy vo výške 100 000 Sk. Vo zvyšku bol návrh zamietnutý. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p., pretože rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu.

Proti zamietavej časti rozsudku sa odvolal navrhovateľ. Uviedol, že prvostupňový súd vec nesprávne posúdil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že podľa názoru súdu odporca nenaplnil znaky generálnej klauzuly nekalej súťaže tým, že konatelia odporcu vykonávali činnosť štatutárneho orgánu súčasne u navrhovateľa aj odporcu. Súd nevidel porušenie dobrých mravov v prechode štyridsiatichtich pracovníkov navrhovateľa do pracovného pomeru u odporcu. Súd sa nestotožnil s názorom, že zo strany odporcu došlo k vyvolávaniu nebezpečenstva zámeny a nezaoberala sa namietanými skutočnosťami. S nesprávnym posúdením konania odporcu súvisí aj výška primeraného zadosťučinenia, ktorá nezodpovedá okolnostiam prípadu, t.j. rozsahu, intenzite a dôsledkom nekalosúťažného konania odporcu. Odporca tým, že zbavil navrhovateľa personálneho substrátu a prisvojil si ho, konal nekalosúťažne s mimoriadnou intenzitou a agresivitou. S týmto počínaním súvisí aj skutočnosť, že na niektorých stavebných dielach nastúpil namiesto navrhovateľa odporca. Mimo pozornosti súdu zostala aj navrhovateľom predložená zmluva o prevzatí práv a záväzkov medzi navrhovateľom a odporcom, pričom túto zmluvu podpísali konatelia odporcu. Navrhovateľ sa nestotožnil ani s názorom, že zo strany odporcu nedošlo k vyvolávaniu nebezpečenstva zámeny. Súd si osvojil názor, podľa ktorého je zhodnosť časti mien navrhovateľa a odporcu v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže, pretože táto časť nie je individualizovaná. S týmto názorom však nemožno súhlasiť. Označenie HM je typické pre H. m., a.s., O., resp. pre organizačné zložky a dcérske spoločnosti tejto akciovej spoločnosti. O zameniteľnosti obchodných mien navrhovateľa a odporcu svedčí aj predložená písomnosť, v ktorej objednávateľ uvádza označenie navrhovateľa ako H. m. bez ďalších údajov. Po zhodnotení uvedených súvislostí je zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk neprimerané. Odporca spochybnil identitu navrhovateľa na trhu, výrazne oslabil jeho konkurencieschopnosť a dôveryhodnosť z pohľadu partnerov, ako aj vlastných pracovníkov. Výška primeraného zadosťučinenia by mala byť určená v súvislosti s rozsahom intenzitou, charakterom a dôsledkami nekalosúťažného konania. Navrhuje, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok prvostupňového súdu zmenil tak, že návrhu vyhovie.

Proti výroku o trovách konania sa odvolal odporca. Uviedol, že súd nesprávne použil pri rozhodovaní o trovách konania ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. Priznanie plnej výšky trov konania nemá oporu v zákone, ani v samotných tvrdeniach súdu. Z dokazovania je zrejmé, že navrhovateľovi nebola spôsobená škoda a pri rozhodovaní o materiálnej ujme sa jeho tvrdenia dokázali v nepodstatnej miere. Navrhuje, aby odvolací súd napadnutú časť rozsudku zmenil a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p.

**

Z odôvodnenia:

Predmetom sporu je poskytnutie primeraného zadosťučinenia požadovaného navrhovateľom v sume 5 000 000 Sk, v dôsledku nekalosúťažného konania odporcu. Podľa § 44 ods. 1 obchodného zákonníka nekalou súťažou je konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Nekalá súťaž sa zakazuje. Navrhovateľ uviedol, že odporca sa dopustil nekalosúťažného konania spôsobmi uvedenými v § 44 ods. 2 písm. c) a d) Obchodného zákonníka. Podľa § 47 písm. a) Obchodného zákonníka vyvolanie nebezpečenstva zámeny je použitie obchodného mena alebo osobitného označenia podniku, ktoré používa už právom iný súťažiteľ, ak je toto konanie spôsobilé vyvolať nebezpečenstvo zámeny s podnikom, obchodným menom, osobitným označením alebo výrobkami alebo výkonmi iného súťažiteľa. Zo znenia obchodných mien účastníkov konania je zrejmé, že dominantnou zložkou ich označenia je skratka HM, ktorú v čase vzniku odporcu už vo svojom obchodnom mene požíval navrhovateľ. Pre posúdenie spôsobilosti k vyvolaniu nebezpečenstva zámeny v danej veci nie je rozhodujúce len úplné slovné znenie obidvoch obchodných mien, ale je potrebné prihliadnúť aj k dojmu, ktorý označenie vyvolá. Rozlíšenie obchodných mien navrhovateľa a odporcu je len dodatkom m. t. z., pričom právna forma

obidvoch subjektov je zhodná, zhodné je aj sídlo, nemožno považovať za dostatočné už aj vzhľadom na skutočnosť, že ich predmet činnosti a pôsobenie sa prekrývajú. Nie je preto dôvodný názor prvostupňového súdu, podľa ktorého ide o druhové označenie, ktoré v zásade nie je spôsobilé k právnej ochrane. Zo spisového materiálu vyplýva, že odporca sa uvádzaním obchodného mena navrhovateľa, ako aj jeho jediného spoločníka H. m., a.s., O. vo svojich propagačných materiáloch snaží využiť povestť týchto subjektov s cieľom získať prospech pre výsledky vlastného podnikania. Jeho konanie možno preto považovať aj za parazitovanie na povesti podniku v zmysle § 48 Obchodného zákonníka. Právne prostriedky ochrany proti nekalej súťaži upravuje § 53 Obchodného zákonníka, pričom oprávnená osoba sa môže rozhodnúť pre niektorý z tam uvedených nárokov, alebo môže uplatniť všetky, ak sú splnené predpoklady na ich uplatnenie. Pri stanovení výšky primeraného zadosťučinenia vychádzal odvolací súd v zmenenej časti výroku napadnutého rozsudku z rozsahu a intenzity nekalosúťažného konania v pomere k vykázanému zisku odporcu v roku 1997 a dospel k záveru, že spolu s priznanou časťou uplatnenej sumy primerané zadosťučinenie predstavuje sumu 1 200 000 Sk. Odvolanie odporcu proti výroku o trovách konania považoval odvolací súd za neopodstatnené vzhľadom na ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p. V tejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 O. s. p. potvrdil.